

2018

ГРОМАДСЬКИЙ АУДИТ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНИХ ПРОЦЕСІВ У М. МИКОЛАЄВІ

Навчальний кейс-посібник «Методика громадського аудиту та оцінки ефективності використання бюджетних коштів»

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ
ПРЕДСТАВНИЦТВО В УКРАЇНІ

Навчальний кейс-посібник виготовлений у рамках проекту «Демократичний, прозорий, ефективний бюджет для зеленого, чистого і комфортного м. Миколаєва», який реалізує ГО «Фонд розвитку м. Миколаєва» при партнерстві з Виконавчим комітетом Миколаївської міської ради та КУ «Агенція розвитку Миколаєва» в рамках програми «Публічні бюджети від А до Я: інформування, активізація та залучення громадянського суспільства», що виконується Фондом Східна Європа у партнерстві з Фондацією польсько-української співпраці ПАУСІ за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Точка зору, відображена у цій публікації, є винятковою відповідальністю ГО «Фонд розвитку м. Миколаєва» і може не співпадати з точкою зору Фонду Східна Європа, ПАУСІ і/або Європейського Союзу.

ЗМІСТ

ВСТУП. Що таке громадський аудит бюджетного процесу?.....	4
Програмно-цільовий метод.....	6
КРОК 1. Визначення сфери проведення громадського аудиту.....	8
КРОК 2. Визначення суб'єкту для проведення громадського аудиту.....	9
КРОК 3. Визначення об'єкту для проведення громадського аудиту.....	10
КРОК 4. Оцінка ефективності бюджетних програм на підставі планових та фактичних результативних показників.....	13
Практика участі громадськості в бюджетному процесі м. Миколаєва (громадський бюджет).....	48

ВСТУП. Що таке громадський аудит бюджетного процесу?

Бюджетний процес для багатьох здається нудною річчю, в якій дуже складно розібратися але насправді це не так. Аудит бюджетного процесу – вивчення та порівняльний аналіз бюджетних запитів, бюджетних програм та інших документів органів місцевого самоврядування (ОМС), які за законом повинні бути у відкритому доступі, поступово малює перед нашими очима як витрачаються бюджетні кошти – наші з вами кошти! Чи законно їх використовують, чи ефективно та добросовісно?

Зрозуміло, що аудит бюджетного процесу може бути державним але є і таке поняття як громадський аудит.

Що таке державний аудит?

Згідно Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» державний фінансовий аудит є різновидом державного фінансового контролю і полягає у перевірці та аналізі органом державного фінансового контролю фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю. Результати державного фінансового аудиту та їх оцінка викладаються у звіті. Здійснення державного фінансового контролю забезпечує центральний орган виконавчої влади, уповноважений Кабінетом Міністрів України на реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю.

У свою чергу представники громади як платники податків мають законне право на отримання інформації про виконання (планування, виконання, звітування, моніторинг та оцінку) місцевого бюджету, а саме:

- ознайомитися з документами, що підтверджують повне і якісне виконання норм бюджетного законодавства;
- ознайомитися з документами, що підтверджують правильність застосування нормативних документів центральних органів виконавчої влади;
- дати оцінку рівню поінформованості членів громади про виконання місцевого бюджету;
- висловити свої зауваження щодо якості управлінських рішень, що впливають на бюджетний процес;
- висловити зауваження або внести пропозиції щодо покращення діяльності органу місцевого самоврядування у майбутньому.

Громадський аудит бюджетного процесу (аудит, що здійснюється суб'єктами приватного права,) дозволяє членам громади реалізувати вище зазначене законне право.

Метою громадського аудиту є вивчення неурядовими організаціями, громадянами законності, доцільності та ефективності використання бюджетних коштів місцевого бюджету, а також визначення, наскільки відповідає місцевий бюджетний процес як делеговане повноваження органу місцевого самоврядування встановленим законодавством України стандартам і процедурам.

Програмно-цільовий метод

Відповідно до п. 10 ч. 1 ст. 2 Бюджетного кодексу (БКУ) бюджетний процес - це регламентована нормами права діяльність, пов'язана із складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, виконанням і контролем за їх здійсненням, розглядом звітів про виконання бюджетів, що складають бюджетну систему України.

Ст. 20 БКУ передбачає застосування програмно-цільового методу (ПЦМ) у бюджетному процесі - методу управління бюджетними коштами для досягнення конкретних вимірюваних результатів за рахунок коштів бюджету із застосуванням оцінки ефективності (відповідність ціни-якості-результату) використання бюджетних коштів на всіх стадіях бюджетного процесу та обов'язковим оприлюдненням результатів оцінки).

Вперше в бюджетному процесі України застосовується принцип планування не витрат а результату. Якщо розпорядник бюджетних коштів претендує на бюджетне фінансування, він повинен на стадії планування показати майбутній результат від здійснення цих витрат.

Основна відмінність від «старого» постатейного методу - це складання бюджету, який передбачає формування і виконання бюджету в розрізі бюджетних програм.

Запровадження програмно-цільового методу складання та виконання бюджету має переваги:

1) забезпечення прозорості бюджетного процесу, що чітко визначає цілі і завдання, на досягнення яких

витрачаються бюджетні кошти, підвищення рівня контролю за результатами виконання бюджетних програм;

2) забезпечення за результатами виконання бюджету здійснення оцінки діяльності учасників бюджетного процесу щодо досягнення поставлених цілей та виконання завдань, а також проведення аналізу причин неефективного виконання бюджетних програм;

3) упорядкування організації діяльності головного розпорядника бюджетних коштів щодо формування і виконання бюджетних програм шляхом чіткого розмежування відповідальності за реалізацію кожної бюджетної програми між визначеними головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальними виконавцями бюджетних програм;

4) посилення відповідальності головного розпорядника бюджетних коштів за дотримання відповідності бюджетних програм законодавчо визначеній меті його діяльності, а також фінансове забезпечення бюджетних програм і результати їх виконання;

5) підвищення якості розроблення бюджетної політики, ефективності розподілу і використання бюджетних коштів.

Головний компонент ПЦМ – це бюджетна програма, яка складається з тісно пов'язаних між собою дій, спрямованих на виконання завдань програми та досягнення однієї цілі або низки середньострокових чи довгострокових цілей. Кожна програма формується з дотриманням визначених вимог і повинна містити назву, мету, завдання, напрямки та результативні показники виконання (затрати, продукт, якість та ефективність).

Застосування результативних показників програм дає змогу продемонструвати результативність використання бюджетних коштів, тобто співвідношення досягнутих результатів та затрачених коштів, оцінити тривалість виконання бюджетної програми, її необхідність та відповідність визначеній меті, а також порівнювати результати виконання бюджетних програм, аналізувати їх. Застосування результативних показників є основою для якісного та кількісного аналізів стану виконання програми у контексті фінансового забезпечення та в частині досягнення соціального ефекту, що є основою виконання бюджетної програми.

КРОК 1. Визначення сфери проведення громадського аудиту.

Першим кроком громадського аудитора повинно стати визначення сфери застосування аудиту. Оскільки соціально-економічна картина життєдіяльності місцевої громади багатогранна та видатки місцевого бюджету присутні наскрізь, варто сфокусуватись на окремій чітко визначеній сфері дослідження. Пам'ятаємо, що перш ніж видатки на будь яку сферу з'являться в рішенні про місцевий бюджет (бюджетна програма), повинно бути затверджено відповідне підґрунтя здійснення цих видатків.

Для досягнення мети і виконання завдань, визначених у стратегічному документі і спрямованих на вирішення актуальних проблем розвитку регіону, необхідно розробити конкретні шляхи в розрізі галузей економіки. Цю проблему вирішує цільова програма, що складається на декілька років і в якій визначаються комплекс взаємопов'язаних завдань і заходів, спрямованих на

досягнення відповідних цілей, терміни виконання заходів програми, прогностичні обсяги та джерела фінансування.

Термін, на який розробляється цільова програма, залежить від специфіки поставлених завдань.

Документи, що підлягають дослідженню:

- Стратегія розвитку громади (якщо затверджена);
- цільові (галузеві) програма/програми місцевої ради.

(Станом на квітень 2018р жодного стратегічного документу Миколаївською міською радою не затверджено)

Наскрізний приклад. Визначення ефективності використання бюджетних коштів місцевого бюджету в сфері ЖКГ м. Миколаєва.

Досліджуються цільові програми Миколаївської міської ради:

- Міська Програма енергозбереження «Теплий Миколаїв» на 2017 – 2019 роки.
- Програма реформування та розвитку житлово-комунального господарства м. Миколаєва на 2015-2019 роки.
- Програма розвитку місцевого самоврядування у місті Миколаєві на 2016-2018 роки.

КРОК 2. Визначення суб'єкту для проведення громадського аудиту.

Суб'єкт проведення громадського аудиту – головний розпорядник (головні розпорядники) бюджетних коштів, в

повноваження якого із рішенням місцевої ради визначено здійснення політики у відповідній соціальній сфері.

Громадському аудитору потрібно дослідити положення про відповідні виконавчі органи місцевої ради (департаменти, управління відділи) щодо наявності в положеннях повноважень в сфері утримання та розвитку житлово-комунального господарства місцевої громади.

Наскрізний приклад. Визначення ефективності використання бюджетних коштів місцевого бюджету в сфері ЖКГ м. Миколаєва

Суб'єкти для проведення громадського аудиту:

- Департамент житлово-комунального господарства Миколаївської міської ради;
- Адміністрація Заводського району м. Миколаєва;
- Адміністрація Центрального району м. Миколаєва;
- Адміністрація Інгульського району м. Миколаєва;
- Адміністрація Корабельного району м. Миколаєва;
- Департамент внутрішнього фінансового контролю, нагляду та протидії корупції ММР.

КРОК 3. Визначення об'єкту для проведення громадського аудиту.

Об'єкт для проведення громадського аудиту (головний компонент ПЦМ) - бюджетна програма, яка складається з тісно пов'язаних між собою дій, спрямованих

на виконання завдань програми та досягнення однієї цілі або низки середньострокових чи довгострокових цілей.

Кожна програма формується з дотриманням визначених вимог і повинна містити назву, мету, завдання, напрямки та результативні показники виконання (затрати, продукт, якість та ефективність).

Як кожен громадянин України має документ, що підтверджує його особу, і містить персональні дані власника, так і кожна бюджетна програма має паспорт з відповідним пакетом результативних показників, що є:

- ключовим інструментом механізму планування і виконання бюджету за ПЦМ,
- основною характерною рисою ПЦМ,
- своєрідним індикатором, що ілюструє успішність виконання програми,
- вимірювані і підлягають кількісному визначенню.

Як кожен громадянин України має документ, що підтверджує його особу, так і кожна бюджетна програма має свій паспорт.

Правила складання паспортів бюджетних програм місцевих бюджетів та звітів про їх виконання (далі – Правила), а також форми паспорта та звіту про його виконання затверджені наказом Міністерства фінансів України (МФУ) №836 від 26.08.2014.

Інформація, що міститься у паспорті бюджетної програми (ПБП), застосовується для здійснення моніторингу та оцінки її ефективності, зокрема порівняльного аналізу ефективності бюджетної програми, контролю за цільовим використанням бюджетних коштів. ПБП складають усі головні розпорядники бюджетних

коштів за кожною бюджетною програмою (за невеликим виключенням).

Саме головний розпорядник бюджетних коштів (ГРБК) забезпечує своєчасність затвердження паспортів бюджетних програм, достовірність і повноту інформації, що в них міститься.

Якщо до рішення про місцевий бюджет унесено зміни, які призводять до зміни інформації та показників бюджетної програми, ПБП якої ще не затверджено, паспорт зазначеної програми затверджується на підставі показників (обсягу коштів, назви),

встановлених

рішенням про

місцевий бюджет з

урахуванням внесених

змін. У випадку, коли

у процесі виконання

бюджету

відкриваються нові

бюджетні програми,

показники ПБП повинні відповідати показникам розпису місцевого бюджету зі змінами.

При цьому, оскільки показники ефективності та якості визначаються з використанням кількох показників, мають наводитись джерела інформації щодо кожного з них.

У разі якщо відсутня статистична інформація, необхідно подати інформацію щодо кількісних показників, які характеризують кінцеві результати, досягнуті за кошти конкретної програми (підпрограми).

При розробці бюджетних програм (підпрограм) та результативних показників їх виконання головні

Саме головний розпорядник бюджетних коштів забезпечує своєчасність затвердження паспортів бюджетних програм, достовірність і повноту інформації, що в них міститься.

розпорядники повинні використовувати Типові переліки бюджетних програм та результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів, що затверджені наказами Міністерства фінансів України та профільними (галузевими) міністерствами.

За підсумками бюджетного періоду (року) головні розпорядники складають **звіти** про виконання паспортів бюджетних програм.

Наскрізний приклад. Визначення ефективності використання бюджетних коштів місцевого бюджету в сфері ЖКГ м. Миколаєва.

Об'єкти для проведення громадського аудиту:

ПБП, звіти про виконання ПБП в сфері ЖКГ по суб'єктах аудиту – головних розпорядниках бюджетних коштів .

*(Примітка. Згідно наказ Мінфіну від 20 вересня 2017 року №793 сфера «житлово-комунальне господарство» має код програмної класифікації **видатків та кредитування для бюджетів місцевого самоврядування** (КПКВК) 6000-6090)*

КРОК 4. Оцінка ефективності бюджетних програм на підставі планових та фактичних результативних показників.

Основними завданнями оцінки ефективності бюджетних програм при виконанні місцевих бюджетів є:

- розробка пропозицій щодо підвищення ефективності використання бюджетних коштів;

- прийняття управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності використання бюджетних коштів.

Обов'язковість складання та форма паспорту та звіту про виконання паспорту бюджетних програм обумовлена наказом МФУ [26.08.2014 №836](#). Саме завдяки появи уніфікованих паспортів та звітів з'явилась можливість оцінити ефективність виконання бюджетних програм без зайвих зусиль на вивчення маси додаткових документів, що супроводжують бюджетний процес на місцевому рівні.

В зазначених документах присутні планові (розрахункові) та фактичні результативні показники, на підставі яких здійснюється оцінка ефективності використання бюджетних коштів для досягнення її мети та реалізації завдань:

- **показники затрат**, що визначають обсяги та структуру ресурсів, які забезпечують виконання бюджетної програми (підпрограми) та характеризують структуру її витрат та відповідають на питання скільки бюджетних коштів заплановано та фактично витрачено по відповідній бюджетній програмі/завданню в плановий період;
- **показники продукту**, що використовуються для оцінки досягнення поставленої мети.

Показниками продукту є, зокрема, обсяг виробленої продукції, наданих послуг чи виконаних робіт на виконання бюджетної програми (підпрограми), кількість користувачів товарами, (роботами, послугами) тощо. Тобто скільки товарів, робіт, послуг заплановано отримати / або отримано за бюджетні кошти,

- **показники ефективності** залежно від завдань, виконання яких забезпечує реалізацію бюджетної програми (підпрограми), можуть визначатися як:

- 1) витрати ресурсів на одиницю показника продукту (економність);
- 2) відношення максимальної кількості вироблених товарів (виконаних робіт, наданих послуг) до визначеного обсягу фінансових ресурсів (продуктивність);
- 3) досягнення визначеного результату (результативність).

Загалом даний показник відображає інформацію скільки має коштувати одиниця товарів, робіт послуг, що планується профінансувати / або профінансовано з бюджету.

- **показники якості**, що є сукупністю властивостей, які характеризують досягнуті результати якості створеного продукту, що задовольняють споживача відповідно до його призначення та відображають послаблення негативних чи посилення позитивних тенденцій у наданні послуг (виробленні товарів, виконанні робіт) споживачам за рахунок коштів бюджетної програми (підпрограми).

Проводиться оцінка ефективності бюджетних програм шляхом:

1. Аналізу:

- відповідності бюджетної програми пріоритетам соціально-економічного розвитку країни та окремих галузей економіки (сфер діяльності, регіону). Аналізується Стратегія, якщо є, ПСЭР, відповідна цільова програма;

- відповідності бюджетної програми нормативно-правовим актам, на підставі яких передбачається її виконання, наявності корупціогенних чинників;

- доцільність використання цієї та іншої бюджетної програми, як інструменту виконання цілей та завдань, окреслених в місцевій цільовій Програмі, ефективність виконання бюджетної програми з точки зору досягнення цілей та завдань;

- визначення адекватної ціни одиниці муніципальної послуги органу місцевого самоврядування для платника податків та оцінка її з точки зору економічної обґрунтованості.

Саме по собі відносне та/або абсолютне значення показників (затрат, продукту, ефективності, якості) не завжди дає однозначну відповідь ефективно чи ні планується використати або використані бюджетні кошти. Передбачається, що проаналізувати всю кошторисну документацію при плануванні/виконанні пакету результативних показників не є можливим. Тому здійснюється «горизонтальний» аналіз планових/фактичних результативних показників: порівняння в визначених випадках з результативними показниками при здійсненні аналогічної бюджетної програми відповідної сфери в іншому регіоні України, та/чи порівняння зі справедливою (ринковою) ціною аналогічного товару, роботи, послуги. Тобто, оцінюється вартість однотипних та однокомпонентних товарів, послуг, робіт, які планується закупити/закуплено розпорядниками коштів в органах місцевого самоврядування.

Джерела інформації, що можуть бути використані в процесі аналізу:

- Інтернет портали оголошень бізнес-структур з ціновими пропозиціями вартості товарів, робіт та послуг, аналогічних бюджетним закупівлям;
- відкриті джерела, де у вільному доступі розміщені паспорти бюджетних програм по головним розпорядникам коштів місцевих бюджетів, наприклад офіційний Інтернет портал Київської міської державної адміністрації <https://kievcity.gov.ua/content/zvity-pro-vykonannya-pasportiv-byudzhetnyh-program.html>: підрозділи КМДА та десяти районних державних адміністрацій

Наскрізний приклад. Визначення ефективності використання бюджетних коштів місцевого бюджету в сфері ЖКГ м. Миколаєва.

Оцінка ефективності бюджетних програм місцевого бюджету м. Миколаєва на 2018р та фактична оцінка ефективності по результатах 2017р в сфері «Житлово-комунальне господарство»

Сфера аудиту – житлово-комунальне господарство м. Миколаєва.

Суб'єкти аудиту – департамент ЖКГ Миколаївської міської ради, адміністрації Інгульського, Заводського, Центрального , Корабельного районів м. Миколаєва, департамент фінансового контролю.

Об'єкти аудиту:

- Паспорти бюджетних програм 2018 року по відповідних ГБРК;
- Звіти про виконання паспортів бюджетних програм за 2017р.

Висновки за результатами оцінки ефективності бюджетних програм 2017р та прогнозої оцінки ефективності на 2018

ПБП (КПКВК 1216010) Утримання та ефективна експлуатація об'єктів ЖКГ. ГРБК- Департамент ЖКГ ММР

По завданню паспорту 2017 («Обстеження ж/ф спеціалізованими організаціями») була рекомендація - переглянути завдання в ПБП на предмет усунення дублювання завдань / заходів з метою усунення корупціогенного фактору. **В паспорті на 2018 даного завдання не виявлено.**

Однак з'явилося завдання, що на даному етапі може вважатись таким, що не відповідає повноваженням органа місцевого самоврядування в сфері ЖКГ.

Паспортом БП передбачено виконання зокрема виконання завдання:

«Роботи по заміні/встановленню окремих приладів обліку природного газу».

Фінансування даного виду робіт з місцевого бюджету може викликати нецільове/незаконне використання бюджетних коштів .

Ст.3 Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» зі змінами від 21.12.2017 даний вид видатків забороняє.

Фінансування робіт з оснащення лічильниками газу

населення здійснюється за рахунок:

- коштів суб'єктів господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території;
- коштів відповідного бюджету, крім коштів місцевих бюджетів.

Завдання 2 того ж паспорту «Проведення витрат спрямованих на забезпечення утримання в належному санітарному стані ж/ф (дератизація та дезінсекція)».

Ціна на 2018р знов значно перевищує ціни за аналогічні послуги в іншому регіоні України.

Планується надавати в 2018р цю послугу на площі житлового фонду 1120 тис кв.м. по ціні 1,696 грн (разом дератизація та дезінсекція). Аналізуючи аналогічні складові тарифу на утримання будинків по інших містах доходимо висновку, що ціна , що запланована в паспорті, завищена в кілька разів.

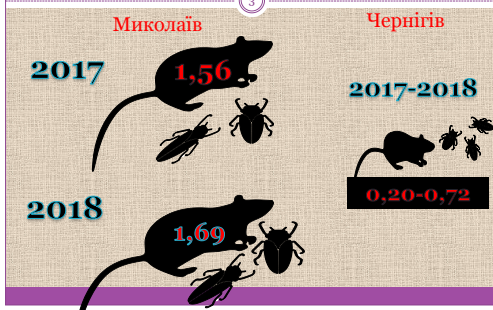
По м. Чернігів -2017-2018:

- дератизація від 0,01 до 0,04 грн кв. м./місяць;
- дезінсекція від 0,007 до 0,02грн кв.м /місяць.

Тобто річні витрати по Чернігову у 2018р складають від 0,2 до 0,72 грн /кв. м. як і в 2017р. Таке перевищення Миколаївської ціни не є економічно обґрунтованим та може привести до неефективного та/або нецільового використання бюджетних коштів.

Порівняння цін 2017 - 2018 з дератизації та дезінсекції,
грн./м кв.

3

Цікавим є факт використання коштів по даній бюджетній лінії за 2017р. Згідно даним звіту про виконання паспорту даної бюджетної програми за 2017р фактична ціна даних послуг за підсумками року склала 0,9 грн./кв.м.

Виникає питання чому при фактичній ціні в 2017р. за послуги дератизації/дезінсекції на рівні 0,9 грн./кв. м. на 2018 планується ціна в 1,88 рази вище, а саме 1,696грн./кв.м?

Завдання 3 того ж паспорту «Проведення поточного ремонту житлового фонду».

Дане завдання регламентує проведення поточного ремонту ж/ф комунальної власності.

При плануванні доцільності застосування даного завдання слід врахувати суспільний інтерес мешканців громади. Доцільно провести антидискримінаційну експертизу нормативно-правового забезпечення проведення поточних ремонтів житлового фонду. Оскільки

дана бюджетні витрата може бути ідентифікована як дискримінуючий фактор. А саме:

- в прийнятому рішенні виконкому Миколаївської міської ради від 13.02.2017 №137 «Про встановлення побудинкових тарифів на утримання будинків» на відміну від раніше діючого виключена така складова послуги утримання будинку як «поточний ремонт»;
- в бюджетній програмі заплановані видатки поточний ремонт та придбання матеріалів для поточного ремонту для житлового фонду комунальної власності. Тобто передбачена умовно «преференція» для мешканців будинків, які не визначились зі способом управління будинком, не створили ОСББ;
- для мешканців, що створили ОСББ та самостійно управляють будинком подібної преференції з місцевого бюджету не передбачено.

Спостерігається певна дискримінація мешканців Миколаєва за ознакою місця проживання, що є неприпустимим та підпадає під кримінальну відповідальність.

Рекомендації до ГБРК:

- провести аудит підприємств, надавачів послуг з дератизації та дезінсекції, на предмет реалістичності надання таких послуг та перевірки економічного обґрунтування запланованої ціни вказаних послуг;
- провести антидискримінаційну експертизу на предмет дотримання прав та свобод громадян у визначеній сфері та внести зміни в бюджетну програму на підставі її висновку.

ПБП (КПКВК 4216010) Утримання та ефективна експлуатація об'єктів ЖКГ. ГРБК - Адміністрація Інгульського району

В паспортах представленої бюджетної програми по завданню «Забезпечення санітарної очистки території» показники виписані у відповідності з типовим переліком наказу МФУ №945, але викликає сумнів їх обґрунтованість.

Запланована вартість за бюджетні кошти видалення та вивезення 1 куб. м сміття - 102грн. Згідно рішення міськвиконкому вартість вивезення 1 куб. м сміття для різних категорій споживачів коливається від 51 (для населення) до 85 гр/куб. м (для госпрозрахункових установ). Згідно звіту про виконання паспорта аналогічної програми Адміністрації Інгульського району вартість вивезення 1 куб. м. відходів за результатами 2017р склала 119,29 грн./ куб.

Виникають питання до ГБРК.

1. Чому вартість вивезення ТПВ за кошти бюджету перевищує вартість для споживачів від 20 до 100%?
2. Чому планується ріст вивезення відходів з стихійних сміттєзвалищ? Само по собі даний факт є нонсенсом. Інгульською адміністрацією запланований ріст об'єму сміття від стихійних сміттєзвалищ на рівні 34% за рік.

ПБП ((КПКВК 1216020) Забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги. ГРБК – Департамент ЖКГ.

Аналогічні паспорти затверджені по Адміністраціях Заводського, Корабельного та Центрального районів м. Миколаєва.

Завдання 1 «Знесення самовільних малих архітектурних форм».

Знесення самовільних МАФ в 2017 р. було присутнє в паспортах бюджетних програм адміністрацій усіх районів м. Миколаєва. Передбачено цілком логічно, що саме по районах закріплена відповідальність адміністрацій по виконанню даного завдання. Разом з тим ще по одному ГРБК міського бюджету затверджений відповідний паспорт та завдання - департамент внутрішнього фінансового контролю, нагляду та протидії корупції (сума асигнувань 2017 р. – 700 тис. грн.).

Паспортом 2018р по Адміністрації Інгульського району вже не затверджено завдання «знесення МАФ». Але залишились відповідні завдання по Адміністраціях Заводського, Корабельного, Центрального районам міста та департаменту фінконтролю.

Планова ціна знесення 1 МАФ на 2018 р. досить відчутно різниться.

Адміністрація Заводського р-ну - 2842,86 грн.

Адміністрація Корабельного р-ну -2000 грн.

Адміністрація Центральному р-ну - 2000 грн.

Департамент фінконтролю р-ну -5000 грн.

По інформації зі звітів про виконання паспортів бюджетних програм за 2017р. фактична ціна знесення 1 МАФ в 2017 р по різних розпорядниках складає:

- департамент фінконтролю - 1739,68грн.
- Адміністрація Заводського р-ну - 6305 грн.
- Адміністрація Корабельного р-ну -2503 грн.
- Адміністрація Центрального р-ну - 3372 грн.
- Адміністрація Інгульського р-ну - 24,34 грн.

Питання до ГБРК залишаються ті ж самі, що і в 2017р.

- Якщо самовільно встановлені МАФи зносять по районах міста відповідні адміністрації, то де зносить МАФи департамент внутрішнього фінансового контролю, нагляду та протидії корупції? Чому також сильно різниться середня ціна знесення 1 МАФ в 2018: від 2000 грн. до 5000 грн.?

- Чому департамент фінконтролю при фактичній ціні знесення 1 МАФ в 2017 р. на рівні 1739,68 грн. планує в 2018 р. ціну знесення 1 МАФ на рівні 5000 грн.?

- Чи достовірно визначена фактична ціна знесення 1 МАФ по Адміністрації Заводського району? (При фактичній середній вартості знесення 1 МАФ в 2017 р. на рівні 6305 грн. Заводська адміністрація планує на 2018 р. ціну на рівні 2000 грн.)

Завдання 2 «Забезпечення сприятливих умов для співіснування людей і тварин». Заплановано також по всіх адміністраціях районів міста та департаменту ЖКГ. Рекомендаціями 1 етапу було розібратись в повноваженнях по різних ГРБК в виконанні даного завдання, що містилось в паспортах 4 адміністрацій та департаменту ЖКГ. В 2017 р.

по Заводській, Інгульській та Центральній адміністраціям було передбачено в даному завданні – підбір трупів тварин. По департаменту ЖКГ та Корабельній адміністрації – відлов та стерилізація тварин. А також визначити економічно обґрунтовану ціну обох видів робіт, оскільки по різних ГРБК ціна відрізнялась в кілька разів.

Рекомендацію було виконано, але частково.

- підбір трупів тварин залишився за адміністраціями районів міста, відлов та стерилізація – за департаментом ЖКГ,
- планова ціна 1 події стерилізації тварини (департамент ЖКГ) зменшилась з 2034 грн. (2017 р.) до 1326 грн. (2018 р.)

Аналізуючи динаміку виконання даної послуги з 2016р. по департаменту ЖКГ виникає питання обґрунтованості показника продукту. Бюджетний запит на 2018р по даній програмі містить наступні дані: в 2016р

планувалось стерилізувати 1866 тварин, в 2017р - 1800тварин. А от в 2018р вже планується стерилізувати 3900 тварин.

Питання до ГРБК.

1. Якщо факт стерилізації безпритульної тварини має тягти за собою зменшення кількості бродячих тварин, то чому більше ніж вдвічі виросла потреба в стерилізації в 2018 р.?

2. Де збирається стерилізувати Департамент ЖКГ відловлених безпритульних тварин? Згідно звіту КП ММР Центр захисту тварин, в 2017 р. ним було простерилізовано 2194 безпритульних тварин. А департаментом заплановано стерилізувати 3900 тварин.

3. Чому знов досить сильно різниться середня ціна по різних ГРБК по одній і тій самій функції?

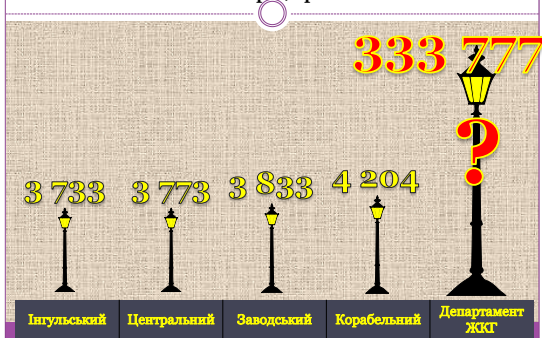
Планова ціна підбору 1 труп тварини в 2018 р.:

- 600 грн. по Заводському району;
- 540 грн. по Інгульського району;
- 645 грн. Центрального району;
- 678,57 грн. по Корабельному району.

Завдання 3 «Забезпечення функціонування мереж зовнішнього освітлення».

Рекомендаціями 2017 р. було розібратись в повноваженнях по різних ГРБК в виконанні даного завдання, що містилось в паспортах 4 адміністрацій та департаменту ЖКГ. А також визначити економічно обґрунтовану ціну обох видів робіт, оскільки по різних ГРБК ціна відрізнялась в багато разів.

Середні витрати 2017 (план) утримання однієї
світлоточки на рік, грн. Миколаїв

Рекомендацію було виконано, але частково:

- дане завдання вже НЕ присутнє в паспорті на 2018р. Адміністрації Заводського району, тобто частково дублювання функцій зменшено;
- виведено показники продукту (види робіт та послуг) та ефективності (ціна за кожен вид робіт та послуг) в паспортах по всіх ГРБК, де присутнє дане завдання .

Але як і в попередньому завданні оцінюючи фактичну ефективність використання бюджетних коштів по вказаному завданню виникає розбіжність як в обґрунтованості показника продукту так і в економічній обґрунтованості ціни за послуги по різних ГРБК.

Дані по утриманню світлоточок в 2018р (один з видів робіт, що містить завдання «забезпечення функціонування мереж зовнішнього освітлення») представлені в таблиці:

	Миколаїв (департамент ЖКГ)	Миколаїв (Інгульський р-н)	Миколаїв (Заводський р-н)	Миколаїв (Централь ний р-н)	Миколаїв (Корабель ний р-н)
Кількість світлоточок	10275	46	75	-	607
Витрати на утримання 1 світлоточки на рік, грн	20751,1	4347,87	4000,00	-	7894,74

Виникають ті ж питання:

1. Частково функції по утриманню світлоточок передані від адміністрації (центральна) до департаменту ЖКГ, що також є ознакою зменшення дублювання функцій. Питома вага кількості решти світлоточок, що закріплені за всіма адміністраціями районів дуже низька і складає в підсумку 6% від загальної кількості світлоточок по місту. То чому не передати залишки на одного розпорядника?

2. Чому досить сильно (до 500%) різняться середня ціна по різних ГРБК по одній і тій самій функції – утримання світлоточок (див. таблицю вище)?

Рекомендації до ГРБК:

- розглянути розподіл повноважень між виконавчими органами міської ради по завданнях бюджетної програми з точки зору доцільності та на предмет дублювання функцій;
- розглянути економічну обґрунтованість середніх витрат за одиницю відповідних послуг;
- відкоригувати ПБП по департаментами ЖКГ та внутрішнього фінконтролю з метою приведення показників продукту та ефективності до економічно обґрунтованого рівня.

ПБП (КПКВК 4106140) Інша діяльність у сфері житлово-комунального господарства. ГРБК – Департамент ЖКГ

В 2017р була затверджена програма по КПКВК 4106040 «Утримання об'єктів соціальної сфери підприємств, що передаються до комунальної власності», яка «перекочувала» до КПКВК 4106140 «Інша діяльність у сфері житлово-комунального господарства».

Недоліки залишились ті ж. В 2018р. мета даної програми (згідно бюджетного запиту та паспорту) – здійснення управління з контролю за ремонтом, реконструкцією, будівництвом, газифікацією комунальних об'єктів та житла при департаменті ЖКГ наданих повноважень в сфері ЖКГ. За змістом мета даної бюджетної програми відповідає змісту мети програми галузі «Державне управління» - «забезпечення виконання наданих законодавством повноважень». Судячи зі змісту

пакету результативних показників ця програма направлена на утримання підрозділу департаменту ЖКГ - управління з контролю за ремонтом, реконструкцією, будівництвом, газифікацією комунальних об'єктів та житла при департаменті ЖКГ, тобто на зарплати та інші витрати на утримання посадових осіб місцевого самоврядування. Витрати на утримання виконавчих органів місцевого самоврядування відображаються в іншій бюджетній програмі «Керівництво та управління відповідної сфери» та повинні корелюватись з іншим профільним наказом МФУ.

Отже по одному й тому ГРБК існують дві бюджетні програми з однаковими завданнями. Це є неприпустиме та не відповідає наказу МФУ №836 від 26.08.2014 «Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів».

Доцільність цієї бюджетної програми сумнівна.

Рекомендація до ГРБК: розглянути доцільність існування даної бюджетної програми ПБП, на предмет припинення її дії та внесення відповідних витрат в діючу програму «Керівництва та управління у відповідній сфері».

**ПБП (КПКВК 1216030) Благоустрій міст та селищ.
ГРБК - Департамент ЖКГ**

Рекомендаціями 2017 р. були:

- провести повну інвентаризацію та паспортизацію зелених зон м. Миколаєва, визначити кількісний та видовий склад зелених насаджень міста. Чітко розмежувати зони відповідальності по догляду за зеленими зонами між Департаментом ЖКГ та Адміністраціями районів. В

ідеальному варіанті розглянути можливість передачі повноважень по догляду за зеленими зонами в повному об'ємі на Адміністрації районів міста;

- розглянути економічну обґрунтованість витрат по санітарному прибиранню територій, у відповідності з наказом Мінрегіону №105 від 10.04.2006 р. «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України»;

- привести паспорт бюджетної програми по завданню «Збереження та утримання на належному рівні зеленої зони населеного пункту та поліпшення його екологічних умов» у відповідність до профільного наказу МФУ №945. Визначити плановий об'єм робіт/послуг на 2018 р.;

- привести у відповідність планову ціну газу, для утримання «вічного вогню» до рівня, визначеного відповідною постановою НКРЕКП.

Рекомендації виконані, але частково, і як в попередніх програмах виникають питання обґрунтованості показників продукту та ефективності.

Бюджетною Програмою на 2018р передбачені виконання практично тих же завдань, що і в 2017р. Виникають питання по деяких з них.

Завдання 1 «Забезпечення утримання в належному технічному стані об'єктів вулично - дорожньої мережі».

Присутній показник ефективності - вартість 1 кВт електроенергії для роботи світлофорних об'єктів - 4,3 грн.

По тому ж Департаменту ЖКГ в бюджетній програмі КПКВК 1216020, по завданню «Забезпечення функціонування мереж зовнішнього освітлення» передбачено одним з завдань закупка електроенергії для зовнішнього освітлення. Вартість 1 кВт планова – 2,6 грн. Це співпадає з вартістю електроенергії, що постачає ПАТ Миколаївобленерго на закріпленій території, застосовуючи прогнозовану оптову ринкову ціну при розрахунку роздрібних цін на електричну енергію згідно з Ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії, затвердженими постановою НКРЕКП №1513 від 28.12.2017р.

Питання до ГБРК: чому для вуличного освітлення та світлофорних об'єктів планова ціна 1 кВт електроенергії різна?

Завдання 2. «Збереження та утримання на належному рівні зеленої зони населеного пункту та поліпшення його екологічних умов».

Виконання даного завдання забезпечує проведення всіх робіт по утриманню зелених зон, закріплених за департаментом ЖКГ. Пакет результативних показників викликає декілька питань в їх реалістичності. Наказом МФУ №945 чітко визначена типова програма та типовий перелік показників продукту, затрат та ефективності. В паспорті на 2018 р. показники ефективності та якості на відміну від попереднього року виписані вже в чіткій відповідності уніфікованому пакету Наказу №945. Але відсутні деталізовані показники продукту. Тобто не має інформації щодо наприклад кількості дерев, які збирається

висаджувати/видаляти Департамент ЖКГ, або кількості квіткової рослини, що потрібно висадити на закріпленій за даним ГРБК зеленій зоні.

Аналогічні паспорти по коду 6030 затверджені по адміністраціях Інгульського, Заводського, Корабельного та Центрального районах.

Оцінюючи фактичну ефективність використання бюджетних коштів по вказаному завданню «організація благоустрою територій» по всіх 5 ГРБК, що мають відповідні затверджені паспорти та завдання/заходи також спостерігається невідповідність та неузгодженість показників між собою:

1. Виникає розбіжність в показниках затрат (кількість та площа зелених насаджень, що закріплена за головними розпорядниками, що «опікуються зеленими зонами»), особливо співставляючи ці показники як в динаміці по роках так і в порівнянні зі щільністю об'єктів зелених насаджень на закріплених за ГРБК гектарах зелених насаджень по інших регіонах.

Показники продукту (площа зелених зон та кількість об'єктів зелених насаджень, що потребують догляду)

2018 р. план	Київ (Печерська РДА)	Київ (Святошинська РДА)	Миколаїв (департамент ЖКГ)	Миколаїв (Інгульський р-н)	Миколаїв (Заводський р-н)	Миколаїв (Центральний р-н)
Площа зелених зон, га	347	732,19	176,16	69,57	52	203,01
Кількість об'єктів (дерева)	4500	7000	Не визначено	320	2056	188

Цікава динаміка 2017-2018р показника продукту

	Миколаїв (Інгульський р-н)		Миколаїв (Заводський р-н)		Миколаїв (департамент ЖКГ)		Миколаїв (Центральний р-н)		Миколаїв (Корабельний р-н)	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Площа зелених зон, га	85,902	69,5	92	52,84	203	176,16	123,9	203,2	343,6	686
(закріплені/доглядаються)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	85,902	69,5	80	52,84	138	176,16	123,9	85,0	240,5	480
Кількість об'єктів зелених насаджень (дерева)	150	320	300	2056	-	-	470	188	480	500

Отже:

- не співпадають по роках загальна площа зелених насаджень, що підлягає догляду по ГРБК Миколаєва: в 2017 р. – 848,38га, в 2018 р. – 1187,23 га;
- по Корабельній адміністрації закріплена площа зелених насаджень з 2017 по 2018 р. виросла вдвічі;

- по Заводській та Інгульській Адміністраціях площа зелених насаджень навпаки зіщулилась відповідно від 2 до 12 разів. По Заводській Адміністрації площа зелених насаджень зменшилась з 92 до 52,84 га, проте кількість зелених насаджень за рік на цих залишках зелених острівків виросла майже в 7 разів.

2. Сумнівна обґрунтованість ціни за одиницю робіт/послуг. Викликає і сумнів та подив запланована ціна по ГРБК м. Миколаєва на роботи, послуги по збереженню зелених зон на 2018 р. Співставимо ціни на 2018 р. на аналогічні послуги по інших містах України:

**Середня вартість 2017- 2018 догляду 1 га зелених насаджень , грн.
між розпорядниками (Миколаїв)**

2017	12 940	Не визначився	4 120	Не визначився	149 000	?
2018	71870	12940	123013	4 100	229 970	?
	Інгульський	Центральний	Заводський	Корабельний	Департамент ЖКГ	

Згрупувавши всі витрати місцевих бюджетів обраних міст на збереження зелених зон маємо середню ціну на утримання 1 га зелених насаджень:

	Київ (Печерська РДА)	Київ (Святошинська РДА)	Одеса (департамент міського господарства)	Львів (Франківський район (газон и))	Миколаїв (департамент ЖКГ)	Миколаїв (Інгульський район)	Миколаїв (Заводський район)	Миколаїв (Центральний район)	Миколаїв (Корабельний район)
Площа зелених зон, що доглядають- ся, га	347	732,19	577,2	34	176,16	69,57	52,84	85	480
Загальні витрати на весь комплекс робіт, тис.грн	40378	33750	33590	4400	40510	5000	6500	1100	1970
Вартість (ціна) утриман- ня 1 га зелених зон на рік, тис. грн	116	91	58,2	129	230	72	123	13	4,1

Такі ціни не є економічно обґрунтовані.
Спостерігається кратне перевищення по різних ГРБК
вартості комплексу робіт по утриманню 1 га зелених зон:

**Порівняння ціни 2017-2018 догляду 1 га зеленої зони у
Миколаєві з іншими містами, тис. грн./рік**

2017	Одеса 60,5	Київ 67,0		Миколаїв 149,18
2018	Одеса 58,2	Київ, Печерський р-н 116,36	Київ, Святошинськи й р-н 90,68	Львів (Франківськи й р-н) 129,4
				Миколаїв Департамент ЖКГ 229,97

Рекомендації до ГБРК залишаються:

- провести повну інвентаризацію та паспортизацію зелених зон м. Миколаєва, визначити кількісний та видовий склад зелених насаджень міста. Чітко розмежувати зони відповідальності по догляду за зеленими зонами між департаментом ЖКГ та адміністраціями районів. В ідеальному варіанті розглянути можливість передачі повноважень по догляду за зеленими зонами в повному об'ємі на адміністрації районів міста;

- розглянути економічну обґрунтованість витрат по санітарному прибиранню територій у відповідності з профільним наказом Мінрегіону №105 від 10.04.2006 р;

- привести паспорт бюджетної програми по департаменту ЖКГ по завданню «Збереження та утримання на належному рівні зеленої зони населеного

пункту та поліпшення його екологічних умов» у відповідність до наказу МФУ №945. Визначити плановий об'єм робіт/послуг на 2018 р.

ПБП (КПКВК1217490) Реалізація інших заходів щодо соціально-економічного розвитку територій. ГРБК – Департамент ЖКГ.

Паспортом передбачено ідентичні 2017 року завдань з відповідним переліком показників:

2		Забезпечення інформаційно-роз'яснювальних заходів та консультацій				
затрат						
1		401 742 0	обсяг видатків	тис.гр н	Коштори с	100,000
продукту						
1		401 742 0	запланована кількість послуг	од.	звітність установ	200,000
ефективності						
1		401 742 0	середні витрати на послугу	тис.гр н	розрахунок	0,5
якості						
1		401 742 0	відсоток кількості послуг по забезпеченню інформаційно-роз'яснювальних заходів та консультацій, до кількості послуг, порівняно з попереднім роком	%	розрахунок	100

В типовому переліку Наказу МФУ №945 відсутні завдання, що заплановані в паспорті. Тому ГРБК самостійно

з огляду на специфіку із урахуванням стратегічних цінностей та цілей, на досягнення яких спрямована бюджетна програма, формує окрему бюджетну програму (підпрограму), визначивши конкретні та чіткі її елементи:

- назву бюджетної програми (підпрограми);
- мету бюджетної програми;
- завдання (одне або декілька) бюджетної програми (підпрограми);
- результативні показники виконання бюджетної програми/підпрограми (затрат, продукту, ефективності, якості).

Визначені у вищенаведеному примірному переліку результативні показники виконання бюджетних програм застосовуються в тій частині, що відповідає встановленим меті та завданням конкретної бюджетної програми (підпрограми).

Водночас перелік завдань та результативних показників може бути уточнений і розширений.

По завданню 2 не зрозуміло які саме послуги (200 послуг по 0,5 тис. грн.. кожна) пропонується закупити (в 2017 р. - це 2 послуги вартістю по 142,5 тис. грн.). Також викликає сумнів доцільність окремих запланованих заходів з точки зору їх економічної обґрунтованості та дублювання повноважень. А саме: **проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів та консультацій є безпосередня функція виконавчого органу місцевого самоврядування Миколаївської міськради - департаменту ЖКГ, що затверджена в Положенні про департамент.**

ПБП (КПКВК7460) Утримання та розвиток інфраструктури доріг. ГРБК - Департамент ЖКГ, Адміністрації районів міста

Рекомендаціями 2017 року були:

- провести повну інвентаризацію вулично-дорожньої мережі м. Миколаєва. Чітко розмежувати зони відповідальності по поточному та капітальному ремонту доріг між Департаментом ЖКГ та Адміністраціями районів. В ідеальному варіанті розглянути можливість передачі повноважень в повному об'ємі на Адміністрації районів міста;
- розглянути економічну обґрунтованість витрат по капітальному та поточному ремонту дорожнього покриття.

Рекомендації виконані частково. Паспорти по даному КПКВК в 2018р затверджені по всіх Адміністраціях районів та по Департаменту ЖКГ. Виконання робіт по поточному ремонту доріг та виконання робіт по капітальному ремонту доріг закріплений за Адміністраціями, департамент ЖКГ виконує тільки поточний ремонт доріг.

Аналізуючи в динаміці паспорти по вказаним ГРБК як і в випадку з зеленими насадженнями постає висновок щодо існування розбіжності в показниках затрат (площа дорожнього покриття, що закріплена за головними розпорядниками).

Розподіл площі дорожнього покриття та види робіт в 2017-2018 рр. представлені в таблиці:

	Миколаїв (департамент ЖКП)		Миколаїв (Інгульський р-н)		Миколаїв (Заводський р-н)		Миколаїв (Центральний р-н)		Миколаїв (Корабельного району)	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
площа вулично-дорожньої мережі, закріплена за головним розпорядником, тис. кв.м	654,7	1382 1	860,9 7	1606, 4	603,1 3	603,1 3	367,7 87	367,7 87	74,82 7	33,33
площа вулично-дорожньої мережі, яка потребує ремонту (поточний/капітальний), тис. кв.м	97,8	33,33	1,2	1,91	-----	8,33	0,855	139,6	2,34	2,86
	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	62,55	-----	10,14	6,97	13,70	1,562	12,61	15,38	14,84	7,58

Як бачимо частково усунуті дублюючі завдання по різних ГРБК. Однак, як і в програмах КПКВК 6010,6020,6030 оцінюючи фактичну ефективність використання бюджетних коштів по вказаному завданню по всіх 5 ГРБК, що мають відповідні затверджені паспорти та завдання/заходи, також спостерігається невідповідність та неузгодженість показників між собою.

Якщо сумувати показники затрат (площа дорожнього покриття, що закріплена за розпорядником) по всіх 5 ГРБК, ми можемо з'ясувати загальну площу дорожнього покриття, що налічується в місті. А динаміка

нам дає змогу визначити збільшення/зменшення площі доріг за рік.

Всього дорожнього покриття в м. Миколаєві (за даними відповідних паспортів бюджетних програм), закріпленого по 5 ГРБК показано:

в 2017р - 2561,414 тис. кв. м;

в 2018р - 16431,647 тис. кв. м.

Тобто за рік площа доріг «виросла» майже в 6,5 разів.

Виникають питання:

- Яким чином комунальне господарство м. Миколаєва за 2017р рік було в змозі побудувати стільки доріг? І це при повній відсутності бюджетних видатків на будівництво доріг в 2017р?

- Куди поділось більше половини дорожнього покриття в Корабельному районі?

- Як змогла за рік так вирости потреба в поточному ремонті в Центральному районі (від 0,855 (2017р) до 139,58 тис кв. м (2018р)?

Також залишаються попередні (2017 року) питання:

- Якщо поточний та капремнти по 4 районах міста замовляють відповідні адміністрації, то де ремонтує дороги департамент ЖКГ?

- Чому досить сильно різниться середня ціна по різних ГРБК по одній і тій самій функції?

- Чому планова ціна на 2018 р капітального ремонту доріг завищена в 2-2,5 рази у порівнянні з фактичною ціною капремнту доріг 2017 р.?

Судячи по змісту пакету результативних показників спостерігається різні планові показники по даній позиції між департаментом ЖКГ та адміністраціями районів. Середня вартість 1 кв. м. капітального ремонту доріг на 2018 р. запланована: по Заводській адміністрації -1280,4 грн., по Інгульській - 1303,73 грн., по Центральній - 650 грн. Середня вартість 1 кв.м. поточного ремонту доріг на 2018 р. складає: по департаменту ЖКГ - 750 грн., по Інгульській адміністрації - 525 грн., по Центральній - 20,49 грн. (?), по Корабельній - 350 грн. Для порівняння: по департаменту транспортної інфраструктури (м. Київ) середня ціна 1 кв. м поточного ремонту складає 575 грн.

За інформацією звітів про виконання паспортів бюджетних програм по аналогічним програмам 2017 р., фактична вартість по поточному/капітальному ремонту доріг за 2017 р. склала:

	Одеса (департамент доргогоспу)	Миколаїв (департамент ЖКГ)	Миколаїв (Інгульський р-н)	Миколаїв (Заводський р-н)	Миколаїв (Центральний р-н)	Миколаїв (Корабельний р-н)
середня вартість 1м ² поточного ремонту вулично-дорожньої мережі, грн.	617,1	433,0	452,14	1293,18	395,0	330,00
середня вартість 1м ² капітального ремонту вулично-дорожньої мережі, грн..	609,7	476,2	654,65	467,9	461,53	532,0

Як бачимо по різних ГРБК спостерігається незначні коливання в ціні, окрім Заводської адміністрації. У порівнянні з колегами по виконанню аналогічних завдань

вартість 1 кв. м поточного ремонту доріг перевищила аналогічні показники інших ГРБК від 2,8 до 3,9 разів.

Рекомендації (аналогічно 2017 р.):

- провести повну інвентаризацію вулично-дорожньої мережі м. Миколаєва. Чітко розмежувати зони відповідальності по поточному та капітальному ремонту доріг між Департаментом ЖКГ та Адміністраціями районів. В ідеальному варіанті розглянути можливість передачі повноважень в повному об'ємі на Адміністрації районів міста;

- розглянути економічну обґрунтованість витрат по капітальному та поточному ремонту дорожнього покриття;

- а також перевірити економічну обґрунтованість витрат на поточний ремонт в 2017 р. по Адміністрації Заводського району.

Ще один з прикладів неефективного використання бюджетних коштів міського бюджету, хоча вже в іншій сфері – молодіжна політика.

ПБП (КПКВК 4113130) Реалізація державної політики у молодіжній сфері. ГРБК - Адміністрація Корабельного району

Пакет результативних показників не відповідає типовому переліку, але ГРБК надано пояснення щодо застосування іншого пакету показників. На підставі аналізу пояснення виникає сумнів взагалі в доцільності реалізації даної бюджетної програми вказаним ГРБК:

«згідно «Положення про адміністрацію Корабельного району Миколаївської міської ради», затвердженого рішенням

міської ради від 23.02.2017 р. №16/32 до повноважень адміністрації входить організація та проведення заходів у молодіжній сфері. У зв'язку з тим, що адміністрація Корабельного району не має ні закладів по роботі з молоддю, ні відповідних штатних працівників, не залучає інститутів громадського суспільства до реалізації проектів та здійснення заходів для молоді, а також не проводить надання грошових відзнак за здобуті особливі досягнення молоді, адміністрацією запропоновані інші показники, які дають можливість здійснити моніторинг та порівняльний аналіз ефективності бюджетної програми».

Отже даний ГРБК не має жодних засобів (кадрових інституціональних, методологічних) для реалізації вказаної політики. Тому навіть доручати йому реалізацію молодіжної політики, залишається незрозумілим.

ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ГРОМАДСЬКОГО АУДИТУ

Співставивши висновки за результатами прогнозної і фактичної оцінки ефективності бюджетних програм місцевого бюджету м. Миколаєва 2017-2018 рр. в сфері ЖКГ, можна зробити висновок щодо наявності певних зрушень в підвищенні прозорості та ефективності використання бюджетних коштів в обраній сфері.

1. В паспортах на 2018 р. та звітах про виконання паспортів бюджетних програм за 2017р. на відміну від документів попереднього періоду виведені показники ефективності, продукту, затрат. Хоча варто відмітити, що така обставина є не у всіх паспортах бюджетних програм.

2. В деяких паспортах спостерігається планове зниження ціни за одиницю (показник ефективності), наприклад, КПКВК 6020.

3. Спостерігається зменшення дублювання функцій між різними розпорядниками, що виконують свої повноваження в сфері ЖКГ, між адміністраціями районів та департаментами ЖКГ та фінансового контролю, хоча про повне усунення дублювання говорити ще рано.

4. Однак намічається тенденція необґрунтованого, нічим не підтвердженого планування показника продукту (об'єм товарів, робіт, послуг, що будуть закуплені за бюджетні кошти) яке в своє чергу тягне необґрунтоване підвищення бюджетних витрат. Наприклад, в бюджетних програмах КПКВК 6010,6020,6030. І спостерігається така тенденція в тих випадках, де не має чіткого документального обліку ані показників затрат, що визначають обсяги, структуру ресурсів, і які забезпечують виконання бюджетної програми (підпрограми) та характеризують структуру її витрат (напр. загальна кількість дорожнього покриття, що закріплена за головним розпорядником), ані показників продукту (обсяг виробленої продукції, наданих послуг чи виконаних робіт на виконання бюджетної програми, кількість користувачів товарами (роботами, послугами) (напр. кількість кв. м дорожнього покриття де буде зроблено капітальний/поточний ремонт).

Таким чином Департамент ЖКГ не виконав рекомендації (пропозиції) Державної аудиторської служби за результатами державного фінансового аудиту департаменту ЖКГ в 2015 р. за висновками якого мало б бути, де зокрема, було зазначено таке: «В межах

повноважень, ініціювати створення комісії для проведення обстеження об'єктів благоустрою з метою визначення їх характеристик (площі, об'єму, ступеня засміченості, потреби модернізації, ремонту, заміні тощо). Результати проведеної роботи оформити документально. В рамках діючого законодавства розглянути питання щодо проведення інвентаризації об'єктів благоустрою, визначення їх балансоутримувачів, а також вирішення питання впорядкування земель під цими об'єктами».

Дії, точніше бездіяльність департаменту ЖКГ в даному випадку вступає у протиріччя з нормами Постанови КМУ від 10 серпня 2004 р. N1017 «Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм». Згідно п. 16 Порядку «Головний розпорядник бюджетних коштів та/або відповідальний виконавець бюджетної програми щокварталу інформує Держаудитслужбу, її міжрегіональний територіальний орган про стан реалізації пропозицій».

Практика участі громадськості в бюджетному процесі м. Миколаєва (громадський бюджет)

З метою впровадження проекту «Громадський бюджет» в м. Миколаєві за підтримки Фондації україно-польської співпраці ПАУСІ 13 вересня 2017 року Миколаївською міською радою затверджено Положення про Громадський бюджет м. Миколаєва (далі - Положення) та міська Програма «Громадський бюджет м. Миколаєва» на 2017 -2020 роки (далі - Програма), які було розроблено з урахуванням кращих практик українських та польських міст.

З 5 жовтня до 20 листопада 2017 року тривав прийом проектів від мешканців міста. На реалізацію проектів в рамках Громадського бюджету на 2018 рік подано 117 проектів на загальну суму 56,12 млн.грн., з них малих- 51, та 66 великих.

Серед проектів поданих мешканцями міста переважали ідеї щодо влаштування спортивних та дитячих майданчиків, кінологічні майданчики, облаштування прибережних, паркових зон та зупинок громадського транспорту, реконструкція бігових доріжок у ЗОШах, встановлення скульптурних композицій, удосконалення стану впровадження освіти, організація змістовного дозвілля, також ідеї з енергозбереження, безпеки на пішохідних переходах та інше.

Важливим є те, що до Громадського бюджету м. Миколаєва були долучені віддалені райони міста: Велика та Мала Коренихи, Ш.Балка, Богоявленське.

Загалом проекти подали 101 автор, співвідношення жінок та чоловіків 51% до 49% відповідно.

З метою ознайомлення з умовами щодо участі у Громадському бюджеті м. Миколаєва Положення, Програма та роз'яснення були розміщені в загальному доступі на офіційному сайті Миколаївської міської ради.

Також інформація та роз'яснення про умови участі у Громадському бюджеті м. Миколаєва проводилась на місцевому телебаченні, та на радіо.

Проводились офіційні консультації-презентації з підготовки проектів в рамках Громадського бюджету м. Миколаєва.

За результатами розгляду Експертної групи з питань Громадського бюджету м. Миколаєва, яка тривала 30 днів, отримали позитивну оцінку 76 проектів, 33 проекти отримали негативну оцінку, 6 проектів знято з розгляду за згодою автора.

До голосування було допущено 76 проектів, з них: 43- великих, та 33 – малих.

Загальна вартість проектів, які були допущені до голосування, складає 37.96 млн.грн. у т.ч. великих – 32,43 млн.грн., малих - 5,53 млн.грн.

Рішенням Координаційної ради з питань Громадського бюджету м. Миколаєва змінено співвідношення фінансування проектів на: 70% - на великі проекти, 30% - на малі проекти.

22 лютого 2018 року Координаційна з питань громадського бюджету підвела підсумки загальноміського голосування та сформувала перелік проектів - переможців Громадського бюджету м. Миколаєва, які будуть реалізовані у 2018 році.

За результатами голосування перемогу здобули 28 проєктів, 9 – великих, 19 – малих проєктів. Надалі буде тривати процес реалізації проєктів – переможців.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТІВ У 2019 РОЦІ

Громадський бюджет м. Миколаєва – це частина міського бюджету міста Миколаєва, що впроваджує процес взаємодії органів місцевого самоврядування та громадян міста Миколаєва, місцева ініціатива, форма прямого волевиявлення мешканців міста Миколаєва, що впроваджує інноваційні механізми залучення громадськості до розподілу коштів міського бюджету та спрямована на демократичний процес обговорення громадою окремих напрямів використання бюджетних коштів, шляхом проведення конкурсу проєктів.

Проєкти повинні бути спрямовані, зокрема, на поліпшення комфорту проживання мешканців та естетичного вигляду міста, сприяти соціально-економічному, культурному і просторовому розвитку, впровадженню сучасних інноваційних проєктів в усіх сферах життєдіяльності міста.

Проєкти за обсягом фінансування розподіляються на:

- великі – обсяг фінансування від 200 тис. грн. до 1000 тис. грн.;

- малі – обсяг фінансування до 200 тис. грн.

Проєкт має отримати підтримку не менше **10 осіб** – мешканців міста Миколаєва (крім автора), що засвідчується відповідними підписами.

Від одного автора проекту протягом одного року може надходити не більше одного великого та одного малого проекту.

Терміни подачі проектів: з 10 квітня по 24 травня 2018 року

Автор проекту - особа, віком від 14 років, яка є громадянином України та проживає на території міста Миколаєва.

Загальна сума Громадського бюджету на 2019 рік складає 12 млн. грн.

Проектні пропозиції подаються:

відповідно до форми, вимог до проекту з урахуванням обсягу коштів:

- у паперовому вигляді за адресою: вул. Адміральська, 20, м. Миколаїв, 54001, з поміткою на конверті «Громадський бюджет м. Миколаєва», особисто до відділу по роботі зі зверненнями громадян департаменту забезпечення діяльності виконавчих органів Миколаївської міської ради в робочі дні з понеділка по п'ятницю з 08.30 до 17.00 години.

Проекти повинні відповідати наступним вимогам:

- назва проекту має відображати зміст проекту і бути викладеною лаконічно, в межах одного речення;

- проект подається особисто автором проекту за встановленою Положенням про Громадський бюджет м. Миколаєва формою проекту ;

- проект не суперечить чинному законодавству України;

- реалізація проекту належить до компетенції виконавчих органів Миколаївської міської ради;

- в разі подання проекту у сфері просторового розвитку проект має відповідати Генеральному плану міста Миколаєва;

- реалізація проекту повинна відбуватися протягом одного бюджетного року і спрямована на кінцевий результат;

- проект має отримати підтримку не менше 10 осіб – мешканців міста Миколаєва (крім автора), що засвідчується відповідними підписами;

- проект має бути загальнодоступним;

- при формуванні проектів, які включають роботи з будівництва, реконструкції або капітального ремонту об'єктів, авторам необхідно керуватись орієнтовними цінами на основні будівельні матеріали, вироби на конструкції, розміщеними на сайті Міністерства регіонального розвитку та будівництва України www.minregion.gov.ua (підрозділ «Ціноутворення» розділу «Ціноутворення, експертиза та розвиток будівельної діяльності»).

У рамках громадського бюджету м. Миколаєва не фінансуються проекти, які:

- суперечать чинному законодавству України, напрямкам діяльності, визначеними місцевими комплексними, цільовими та галузевими програмами;

- конкретно визначені чи зазначені в програмах, що затверджені Миколаївською міською радою та будуть реалізовані протягом 2 років (поточного та наступного);

- передбачають виключно розробку проектної документації;

- при реалізації передбачають залучення додаткової чисельності працівників до штату бюджетної установи та її утримання за рахунок коштів бюджету;

- передбачають будівництво нової будівлі;

- передбачають запуск виробництв або носять комерційний характер;

- передбачають створення окремих комунальних підприємств, закладів, установ, організацій;

- передбачають виконання робіт на територіях, які не належать до комунальної власності територіальної громади;

- не є загальнодоступними для мешканців міста.

Зміни та узагальнення декількох проектів в один можливі лише за згоди авторів відповідних проектів, не пізніше ніж за 5 календарних днів до кінцевого терміну здійснення попередньої оцінки та аналізу проектів.

Автор проекту може зняти поданий проект з розгляду не пізніше ніж за 5 календарних днів до початку голосування.

ДЛЯ ПОТАТОК